

V spomin Igorju Špacapanu

Dne 17. marca 2015 smo se na pokopališču v Šmarju – Sap z globoko žalostjo v srcih poslovili od izjemnega človeka, Igorja Špacapana. Igor ni bil samo izjemno dober strokovnjak s področja inženirske geologije, bil je zvest soprog in skrben oče trem otrokom ter prijazen dedek številnim vnukom.

Igor Špacapan se je rodil 27. 8. 1947 v Postojni, mladost pa je preživel v Vipavski dolini. Po zaključku osnovne šole, ki jo je obiskoval v Ajdovščini, je z vpisom na gimnazijo Jurija Vege v Idriji nakazal, da mu je naravoslovje zelo pri srcu. Razumljivo je, da je svoje izobraževanje nadaljeval na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo. Odločil se je za študij geologije. Po zaključku študija in opravljenem služenju vojaškega roka se je leta 1976 zaposlil na Zavodu za raziskavo materialov in konstrukcij, kjer je služboval vse do upokojitve konec leta 2014. V inženirsko geologijo ga je v prvih letih službovanja vpeljal Anton Grimšičar, ki je bil v tistem obdobju vodilni inženirski geolog v Sloveniji.

Prvi izzivi so bili geološki pregledi gradbenih jam za gradbene konstrukcije na območju Velenja. Na ta način je spoznal, kako sta geološka in gradbena stroka povezani in prepleteni. Ta dognanja je koristno uporabil pri izdelavi geološko geotehničnih podlog za projekte številnih infrastrukturnih objektov. Strokovni razcvet je dosegel v obdobju Nacionalnega programa izgradnje slovenskih avtocest (NPIAC), ki se je pričel leta 1993. Brez pretiravanja lahko rečemo, da je bil Igor Špacapan glavni tvorec omenjenega nacionalnega projekta, saj je od 514 km avtocest geološko in geotehnično obdelal več kot polovico odsekov. Kronološko je odsek HC Razdrto – Vipava eden prvih projektov, za katere je pripravil geotehnične podloge. Sledil je odsek AC Arja vas – Vransko, nato dograditev AC Arja vas – Celje – Dramlje – Sl. Konjice – Sl. Bistrica – Fram. Po štajerski »etapi« je sledila Dolenjska, kjer je izdelal geološko geotehnična poročila za vse projektne nivoje odsekov Trebnje – Hrastje, Korenitka – Pluska, Novo mesto – Kronovo in Kronovo – Dobruška vas. V letu 2004 se je ponovno pričelo načrtovanje avtocest na Štajerskem in v Prekmurju. Podpisan je pod geološko geotehniško dokumentacijo odsekov sp. Senarska – Cogetinci – Vučja vas – Beltinci in Beltinci – Pince. V zadnjem obdobju je sodeloval pri projektiranju AC odseka Slivnica – Draženci. Na projektih zadnjega AC odseka v okviru NPIAC Draženci – Gruškovje, ki se bo pričel graditi v letošnjem letu, pa je Špacapan podpisan kot odgovorni projektant geotehnike. Bil je glavni in odgovorni geolog in geotehnik pri načrtovanju tretje razvojne osi in sicer tako na severu (Sl. Gradec – Dravograd) kakor na jugu (Novo mesto – Metlika – Črnomelj). Poleg aktivne vloge v NPIAC je igral pomembno vlogo pri načrtovanju železnic in sicer pri projektu drugega tira od Divače do Kopra in od Maribora do Šentilja, izgradnji izven-nivojskih križanj železnice in ceste na odseku Pragersko – Hodoš, idejnih zasnovah za izgradnjo železniškega Ljubljanskega vozlišča in obnovi železniške proge Beltinci – Lendava. Nabor izdelanih geološko geotehničnih poročil kolega Špacapana je še bistveno daljši in je shranjen v arhivu Gradbenega inštituta ZRMK. V tem zapisu so namreč navedeni le glavni projekti infrastrukturnih objektov.

Ne glede na izjemno bibliografijo strokovne dokumentacije je bilo za Igorja Špacapana značilno, da so vsi izdelani dokumenti enako kvalitetni ne glede na pomembnost in odmevnost posameznega projekta. Vsa poročila so vsebinsko in grafično vrhunsko obdelana. Poleg preglednega in natančnega opisa obravnavanega prostora so bile jasno navedene vse raziskave, ki so bile vedno racionalne ne glede na naročnika. Obdelava pridobljenih podatkov je bila brezhibna in je projektantom podala vhodne podatke za izdelavo kvalitetnega projekta. Tega so se projektanti dobro zavedali, zato je bila njihova želja po sodelovanju prav s kolegom Špacapanom pogosto izražena. O kvaliteti njegovih izdelkov nazorno pričajo poročila recenzentov njegovih poročil, ki običajno niso imeli nikakršnih pripomb in so jih dajali za vzor ostalim geologom in geotehnikom.

Čeravno kolega Špacapan v svojem aktivnem obdobju ni uporabljal osebnega računalnika, je sledil računalniškimi programom s področja geotehnike, ki ob primernih vhodnih podatkih omogočajo hitre izračune in preveritve stabilnosti in nosilnosti. Delo je zaupal svojim mlajšim sodelavcem pri tem, da je na »svoj način« redno kontroliral ustreznost dobljenih rezultatov. Uporabljal je rezultate in nova znanja s področja terenskih in laboratorijskih raziskav, tehnološke možnosti za grafično in tekstualno pripravo končnega poročila, bistveno pa je bilo njegovo inženirsko geološko znanje in sposobnost, da je vse to združil v končna poročila, ki so berljiva, natančna, razumljiva in vzor tistim, ki bodo na tem področju delali naprej.

Vsi, ki smo bili z Igorjem v poslovnih kontaktih, smo prej ali slej ugotovili da je njegova predanost delu neizmerna. Ob velikih obsežnih nalogah pa je bil sposoben problem, ki se je pojavil na terenu med gradnjo, hitro razumeti in kar takoj najti enostavno inženirsko rešitev. V obdobju zadnjih 10 let je nekatere faze dela zaupal svojim sodelavcem, ogromen delež pa je vedno opravil sam. Od sodelavcev je prav tako pričakoval doslednost in predanost delu, po dobro opravljenem delu pa je z njimi delil tudi zadovoljstvo ob pohvalah.

S sodelavci je v pisarni in na terenu v zadnjih letih preživel verjetno več časa kot med domačimi. Pa vendar bi lahko rekli, da mu je veselje prinašalo uspešno delo in občasni kratki dopusti ali pa drobne družinske obveznosti, od nakupov pa do občasnih prevozov vnukov, ki jim je z veseljem prilagodil svoj res dolg delovni dan.

Z odhodom kolega Igorja Špacapana bo v slovenski inženirski geologiji in gradbeni geotehniki zazevala velika praznina. Nam, ki smo ga imeli privilegij poznati, bo ostal lep spomin na izjemnega človeka. Mlajšim generacijam pa bodo ostali številni vsebinsko bogati in tehnično natančni dokumenti kot primer popolnosti. Na ta način bo Igor Špacapan za vedno ostal med nami.

*Andrej Ločniškar
Duška Brožič
Matjaž Kromar*